

**TUUSNIEMEN KUNNAN
OMAISHOIDON TUEN MYÖNTÄMISPERUSTEET**

Sosiaalilautakunta 26.10.2015 § 29

Päivitys: Sosiaalilautakunta 11.4.2016

SISÄLLYSLUETTELO	2
1. PERUSTEET	3
2. OMAISHOIDON TUEN MYÖNTÄMISEDELLYTYKSET JA SOPIMUS	3
3. HOITOPALKKIOIDEN MAKSULUOKAT JA KRITEERIT	4
4. OMAISHOIDON KESKEYTYKSET JA PÄÄTTYMINEN	5
5. HOITAJALLE JÄRJESTETTÄVÄ VAPAA	6
6. OMAISHOIDON TUEN MÄÄRÄRAHASIDONNAISUUS	6
7. PÄÄTÖSTEN TARKISTAMINEN JA VOIMAANTULO	7

Omaishoidon tuki on lain (937/2005) mukaista sosiaalipalvelua, jonka järjestämisestä on kunnan huolehdittava. Omaishoitopalkkio ei ole lakiin perustuva subjektiivinen oikeus, vaan sen maksaminen on kuntakohtainen päätös, joka on sidottu talousarvioon varattuihin määrärahoihin. Kunta määrittelee omaishoitopalkkion myöntämisperusteet sekä päättää muun muassa hoitopalkkioiden määrän ja kriteerit.

Omaishoidon tuen tarkoituksena on mahdollistaa kotona asuminen sitä tukevine perus- ja erityispalveluineen. Omaishoidon tuki on kokonaisuus, johon kuuluvat hoidettavalle annettavat tarvittavat palvelut sekä omaishoitajalle maksettava hoitopalkkio, vapaa ja omaishoitoa tukevat palvelut.

Omaishoidon tuki on määrärahasidonnainen palvelu. Määräraha kohdennetaan eniten hoitoa ja huolenpitoa tarvitseville. Omaishoidon tuen maksaminen alkaa aikaisintaan hakemuskaukautta seuraavan kuukauden alusta. Tukea ei myönnetä, jos hoidettava asuu sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksikössä tai palveluasumisyksikössä.

Hoitajan tulee olla terveytensä ja toimintakykynsä puolesta sopiva hoitajaksi ja hänen on kyettävä kantamaan kokonaisvastuu hoidettavasta. Hoitajan sopivuuteen voivat vaikuttaa sosiaaliset ja terveydelliset syyt tai muut erityiset syyt esim. päihteiden käyttö. Hoito-olosuhteiden tulee olla omaishoidolle sopivat. Omaishoidon tuen myöntämisen tulee olla hoidettavan edun mukaista.

Omaishoidon tuesta tehdään hoitajan ja kunnan välillä sopimus, jonka liitteenä on oltava hoito- ja palvelusuunnitelma. Sopimus on toimeksiantosopimus, jolloin hoitajalla ei ole työsopimuksen mukaista loma-, päiväraha-, työaika-, ym. etuuksia. Hoitaja ei ole työsopimuslain tarkoittamassa työsopimussuhteessa sopimuksentekijäkuntaan, hoidettavaan tai huoltajaan. Omaishoidon tuesta hoitajan kanssa sopimuksen tehneen kunnan on otettava tapaturmavakuutuslain (608/1948) 57 §:n mukainen vakuutus hoitajalle.

Sopimuksessa on mainittava hoitopalkkion määrä ja maksutapa, hoitajan oikeudesta vapaapäiviin, hoitopalkkion maksaminen silloin, kun hoito keskeytyy hoitajasta johtuvasta syystä tai hoidettavasta johtuvasta muusta kuin terveydellisestä syystä, määräaikaisen sopimuksen kesto ja muut hoitoa koskevat asiat.

Kunnan taholta sopimusta tarkistetaan hoidon kestoa tai sisältöä koskevien muutosten vuoksi tai jos siihen muutoin on aihetta. Tavoitteena on päivittää omaishoidon tuen

palvelusuunnitelma kerran vuodessa. Hoitajalla on velvollisuus ilmoittaa hoidon keskeytyksistä heti.

Omaishoidon tuki maksetaan hoitajan ilmoittamalle tilille rahalaitokseen kunkin kuukauden viimeinen arkipäivä. Omaishoidon tuki on veronalaista tuloa, josta kunta suorittaa ennakonpidätyksen, eläkevakuutusmaksut ja sosiaaliturvamaksut.

3 HOITOPALKKIOIDEN MAKSULUOKAT JA KRITERIT

Tuusniemen kunta porrastaa omaishoidon tuesta maksettavat hoitopalkkiot hoidettavan hoidon sitovuuden ja vaativuuden perusteella kolmeen maksuluokkaan. Omaishoitajille maksettavien hoitopalkkioiden suuruudesta ja alimmista hoitopalkkioista säädetään omaishoidon tuesta annetun lain 5 §:ssä. Lain 6 §:n mukaan hoitopalkkioita tarkistetaan kalenterivuosittain työntekijän eläkelain (395/2006) 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella. Hoitopalkkioita ei makseta takautuvasti eikä sitä myönnetä kuukautta lyhyemmäksi ajaksi.

Maksuluokka 1: 387,49 e/kk vuonna 2016

Tähän ryhmään kuuluva henkilö tarvitsee melko paljon hoitoa ja huolenpitoa. Hän tarvitsee ajoittain apua, tukea ja ohjausta joissakin tai kaikissa seuraavissa toiminnoissa: henkilökohtaisen hygienian hoidossa, ravitsemuksesta huolehtimisessa ja liikkumisessa sekä elämänhallinnassa ja vuorovaikutuksessa. Hoitotyö sitoo hoitajaa lähes ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin usean tunnin ajan. Hoidettava voi olla osan vuorokaudesta yksin. Henkilö tulisi kotona toimeen tehostetun kotipalvelun turvin, mutta tuen avulla kotipalvelun palvelutarvetta voidaan vähentää.

Tuki myönnetään, jos asiantuntijan tekemä hoidettavan Rava-indeksi on vähintään 2,5 tai MMSE-testi välillä 12-17 pistettä.

Maksuluokka 2: 516,60 e/kk vuonna 2016

Tähän ryhmään kuuluva henkilö on ympärivuorokautista hoitoa ja huolenpitoa tarvitseva, usein vuode- tai pyörätuolipotilas, vaikeasti kehitysvammainen tai muistiongelmainen. Hän tarvitsee jatkuvasti apua, tukea ja ohjausta joissakin tai kaikissa seuraavista alueista: peseytymisessä, pukeutumisessa, syömisessä, lääkkeiden otossa, wc-asioissa, liikkumisessa, elämänhallinnassa ja vuorovaikutuksessa. Hoidettavaa ei voi jättää yksin. Ilman omaishoitajaa hoidettava tarvitsisi maksimaaliset kotihoitopalvelut tai pysyvän hoitopaikan kodin ulkopuolella.

Tuki myönnetään, jos asiantuntijan tekemä hoidettavan Rava-indeksi on vähintään 3,0 tai MMSE-testi enintään 11 pistettä.

Maksuluokka 3: 777,00 e/kk vuonna 2016

Tukea maksetaan hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana, jolloin omaishoitaja on lyhytaikaisesti estynyt tekemään omaa tai toisen työtä, edellyttäen, että hoitajalla ei ole tältä ajalta vähäistä suurempia tötuloja, oikeutta sairausvakuutuslain 10. luvun mukaiseen erityishoitorahaan eikä oikeutta vuorotteluvapaalain 13 §:n mukaiseen korvaukseen.

Hoidollisesti raskas siirtymävaihe voi olla esimerkiksi saattohoitotilanne tai siirtyminen hoitomuodosta toiseen.

4 OMAISHOIDON KESKEYTYKSET JA PÄÄTTYMINEN

Jos omaishoito hoidettavasta johtuvasta terveydellisestä syystä keskeytyy tilapäisesti, hoitopalkkion maksaminen keskeytyy kuukauden kuluttua. Hoidettavasta johtuvasta muusta kuin terveydellisestä syystä keskeytyksen ajalta ei makseta hoitopalkkiota, mikäli hoito keskeytyy yli kolmen (3) vuorokauden ajaksi kalenterikuukaudessa.

Hoitajasta johtuvasta syystä keskeytyksen ajalta ei makseta hoitopalkkiota, mikäli hoito keskeytyy yli kolmen (3) vuorokauden ajaksi kalenterikuukaudessa esim. hoitajan sairastumisen vuoksi.

Omaishoitajan lakisääteinen vapaa 3 vrk/kk ei keskeytä hoitopalkkion maksamista.

Hoitaja on velvollinen ilmoittamaan hoidettavan toimintakyvyssä ja hoidossa tapahtuvista muutoksista omaishoidon tuesta vastaavalle henkilölle. Mikäli omaishoitopalkkiota myönnettäessä tai maksettaessa on annettu virheellisiä tietoja, voidaan myönnetty palkkio lakkauttaa ja suoritettut erät periä takaisin.

Kunta voi irtisanoa omaishoitosopimuksen irtisanomisesta seuraavan kahden kuukauden kuluttua. Hoitajan irtisanoessa sopimuksen irtisanomisaika on yksi kuukausi.

Omaishoitosopimus päättyy ilman irtisanomista sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito käy hoidettavan terveydentilan muutoksista johtuen tarpeettomaksi. Mikäli hoito vaarantaa hoidettavan terveyden ja turvallisuuden voidaan sopimus purkaa ilman erillistä irtisanomisaikaa. Hoitajan huonokuntoisuus voi olla peruste sopimuksen purkamiselle. Irtisanomisesta tehdään hoidettavalle ja hoitajalle päätös. Hoitopalkkion maksaminen päättyy hoidettavan kuolinpäivänä.

Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata kolme vuorokautta sellaista kalenterikuukautta kohti, jonka aikana hoitaja on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Mikäli omaishoito keskeytyy yli viisi vuorokautta kalenterikuukauden aikana, oikeutta vapaaseen ei siltä kalenterikuukaudelta synny.

Vapaapäiviä voi kerryttää enintään kolmelta kuukaudelta.

Omaishoitajan vapaa järjestetään suunnitelmallisesti omaishoito-perheen tilanne huomioiden hoito- ja palvelusuunnitelmassa määritetyllä tavalla.

Vapaapäivien järjestämisen vaihtoehtoja ovat:

- kotipalvelun virikeohjaajan päiväaikainen palvelu (6-8 h/pv, 3 pv/kk)
- omaishoitajan sijaistaminen perhehoidon toimeksiantosopimuksella
- lyhytaikaishoito Tuusniemen palvelukeskuksessa mukaan lukien Koivukoti.

Viriketoiminnan ohjaajan palveluja käytettäessä hoidettavan kotona omaishoitajan vapaapäivien järjestämiseksi peritään hoidettavalta asiakasmaksuja 11,50 euroa/päivä.

Lyhytaikaisen perhehoidon palkkio on 63 - 87 euroa/vrk asiakkaan hoidettavuudesta riippuen. Jos perhehoitaja hoitaa hoidettavaa omassa kodissaan, maksetaan hoitajalle kulukorvausta 31 euroa/ vuorokausi. Osavuorokausihoidosta maksetaan kulukorvausta palvelukeskuksen ateriahintojen mukaan.

Asiaksmaksulain mukaisesti kunta perii hoidettavalta omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajalta asiakasmaksua Tuusniemen palvelukeskuksessa ja Koivukodissa sekä perhehoidossa olo ajalta 11,50 e/vrk.

Uusia omaishoidon tuen päätöksiä tehdään talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa ja hakemusten saapumisjärjestyksessä. Tukea ei makseta takautuvasti, vaan tuki myönnetään sen kuukauden alusta lukien kun määräraha vapautuu. Omaishoidon tuen kriteerit täyttävä ja määrärahan vapautumista odottava hakemus on voimassa kuuden kuukauden ajan. Mikäli määrärahaa ei vapaudu tässä ajassa, ollaan kunnasta yhteydessä hakijaan hakemuksen uudistamiseksi. Hakemuksen uudistaminen tässä vaiheessa ei huononna hakijan asemaa odottavien listalla.

Tämä omaishoidon tuen soveltamisohje tulee voimaan 1.1.2016. Vanhat sopimukset irtisanotaan lokakuussa 2015 siten, että ne ovat voimassa 31.12.2015 saakka. Vanhat sopimukset tarkistetaan tämän sosiaalilautakunnan hyväksymän ohjeen mukaisesti 31.12.2015 mennessä.